
4 NY ANDAKTSBOK
FOR BARN

8 PÅSKEKALENDER
12 GIR SEG ETTER OVER 40 ÅR

IKO-NYTT

{Nº 1/2023}

BESØKSADRESSE:

Colletts gate 43, Oslo

POSTADRESSE:

Postboks 2623 St. Hanshaugen
0131 OSLO

TELEFON: 22 59 53 00

E-POST: post@iko.no

www.iko.no

DIREKTØR: Anne Birgitta Langmoen
Kvelland

STYRELEDER: Kristine Aksøy

I REDAKSJONEN: Annbjørg Dalland
og Anne Birgitta Langmoen Kvelland

FORSIDEFOTO: istock.com

DESIGN: strokdesign.no

LAYOUT: Annbjørg Dalland

TRYKKERI: Merkur Grafisk AS

I 2023 kommer IKO-nytt ut to ganger.

ISSN: 0800-2649

BANKGIRO: 3000 15 03827

{Følg oss på}
FACEBOOK!

@IKOkirkeligpedagogiskenter

Trykksak
2041 0672

Kjære leser

Har du noen gang vært på jakt etter en andaktsbok for barn uten å finne en du synes er ordentlig god? Lett og lett slik jeg har gjort? Nå har du sjansen til å skaffe deg en liten perle: *Det usynlige gullet* har 15 korte andakter for barn fra 7 årsalderen. Les intervjuet med forfatteren på side 4. Du kan også scanne QR-koden og få med deg den digitale boklunsjen der forfatteren er gjest.

Visste du at IKO sannsynligvis er det forlaget i Norge som har flest bøker om påsken for barn og unge tilgjengelig? Og nå har vi laget en ny og fin påskekalender. Les mer om kalenderen og andre nyheter på side 8. I tillegg gir vi ut en liten bok som viser hvordan du kan perle de forskjellige personene og hendelsene i påskedramaet. Rett og slett et supert hjelpemiddel når påsken skal fortelles for barna. Albert (10) har testet oppskriftene for oss. Resultatet kan du se på side 6.

Vi skriver mars, og arbeidet med årets Trosopplæringskonferanse er allerede godt i gang. I år arrangerer IKO konferansen sammen med både KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, Kirkens Nødhjelp og Søndagsskolen. Det blir et spennende og inspirerende samarbeid. Dersom du jobber med trosopplæring på et eller annet nivå, er Trosopplæringskonferansen den konferansen du må få med deg i år! Her blir alt innrettet på at du skal inspireres, lære og få møte andre mennesker som jobber med det samme. Velkommen til Gardermoen 18.oktober!

Til slutt: En dyktig ny redaktør i Prismet har sammen med gamleredaktøren arbeidet fram et nummer som er verdt å lese. Har du ikke lest *Røynda og språket*, så ta det med deg i påsken. Her er det spennende forskningsartikler, refleksjonsartikler og bokmeldinger. Les mer om det på side 15.

God lesning! Velsignet påske!

Anne Birgitta L. Kvelland
Anne Birgitta Langmoen Kvelland

Direktør

Bokanbefaling fra forlaget

EN OPPLØFTENDE BOK FULL AV HÅP

«Alle kan hjelpe planeten» er en klisjé jeg mer enn gjerne omfavner.

DETTE ER EN VAKKERT ILLUSTRERT BOK full av inspirasjon og nyttige tips til hvordan leve mer bærekraftig. I boka møter du barn fra hele verden som har satt i gang viktige tiltak i sine nærområder for å aktivt gjøre noe med klimaendringene. De planter trær, driver informasjonsarbeid, reduserer biltrafikk og planter biehager.

Å HA TILSTREKKELIG MED informasjon og energi til å bry seg om klimaet er ikke noe vi skal ta for gitt. Enda mindre skal vi ta for gitt de som velger å gå foran og gjøre en innsats for jordas fremtid.

STOR NOK TIL Å REDDE PLANETEN er en bok fylt med håp, og håpet trenger vi i en tid fylt av vanskelige nyheter og voksne som sår uro, tvil og skaper polariserte debattklimaer. Boken skisserer et oppmuntrende bilde av hva vi, hver for oss og sammen, kan bidra med for at planeten skal være et godt sted å leve.

Anbefalt av Ingvil Lauvland, forlagsredaktør på IKO.

Stor nok til å redde planeten

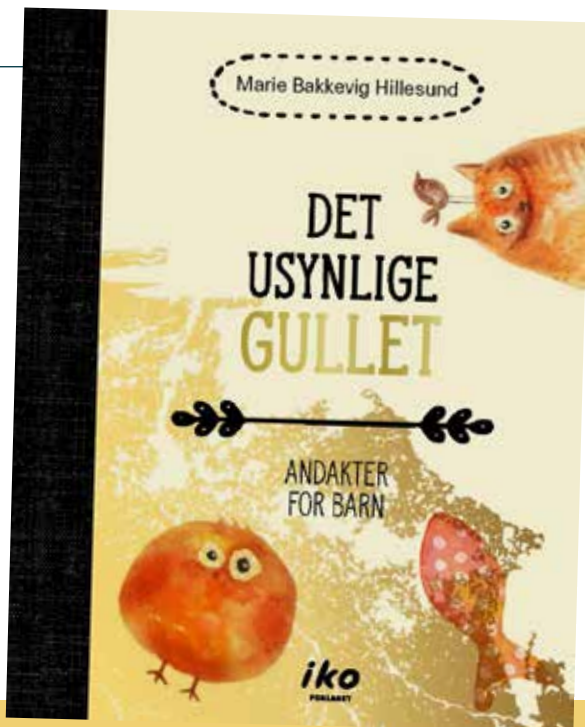
Forfatter: Loll Kirby

Illustratør: Adelina Lirius

Målform: bokmål

Antall sider: 40

Utgivelsesår: 2021

Var på jakt etter andaktsbok til sine barn – SKREV DEN SELV

Ny andaktsbok med rom for barnas spørsmål.

TEKST OG FOTO: Annbjørg Dalland

- **ANDAKTER HAR VÆRT HVERT** viktige for meg opp gjennom livet, forteller Marie Bakkevig Hillesund. Hun bor i Fredrikstad og jobber som lektor i psykologi på videregående skole. Hun har også jobbet flere år som prest.

- En god andakt rommer mye i en kort tekst, som kan dvelles ved og tygges på. En god andakt lever videre og formes i leseren.

Da Hillesund fikk barn fant hun mange gode

kristne barnebøker, men ikke så mange i andakts-sjangeren. Da fikk hun ideen til å skrive en andaktsbok selv.

Konkrete spørsmål og bilder fra barndommen

Tekstene i boka «Det usynlige gullet» har blitt til gjennom flere år.

- Det er tekster som bygger på spørsmål som jeg har erfart helt konkret at barn begynner å stille i skolealder. Tekstene bygger også på bilder som jeg selv har vokst opp med og som var viktig for meg da jeg var barn. De er det fint å gi videre.

I tillegg er det tekster som bygger på kjernetekster som hun vet barna møter i kristne sammenhenger og på skolen i undervisningen.

Se boklunsjen med forfatter og forlagsredaktør som snakker om boken her!

ALL VERDENS FØLELSER

FRA BIBELEN:

Kast all deres bekymring
på ham, for han har
omsorg for dere.

1. PETERS BREV 5,7

20

Gi rom for spørsmål og svar

Har du noen tanker om formidling av tro til barn?

- Det første jeg tenker på når vi snakker om formidling av tro til barn er at det er utrolig vanskelig å vite hvordan man gjør det på best mulig måte. Så kanskje det aller viktigste er at vi faktisk fortsetter å gjøre det, sier forfatteren.

Hun mener det er fint å formidle tro til barn gjennom gode fortellinger fra barnebibler, andaktsbøker og omringe dem med godt lesestoff.

- Også tror jeg det er viktig å gi rom for alle spørsmålene som barna får i møte med det de leser og hører, og ha rom for svarene de gir. Gi dem en trygghet i at det er lov å mene noe, og en trygghet i at svarene kan forandre seg opp gjennom livet.

Nøkler til en god prat

Boka inneholder 15 korte andakter. Først får vi en kort tekst fra Bibelen, så en kort refleksjonstekst basert på nøkkelord og poenger fra teksten. Tema blir også plukket opp i flotte illustrasjoner.

Hvordan håper du boken skal bli brukt?

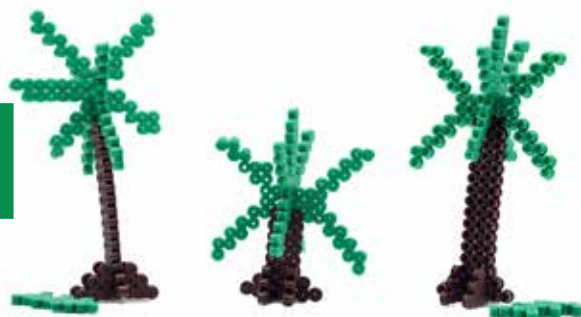
- Jeg tror boka kan brukes på mange forskjellige måter. Jeg håper boka kan være med å gi noen gode stunder i hjemmene, for eksempel ved søndagsfrokosten eller på sengekanten, hvor man kan lese sammen og kanskje få en god prat. Også tror jeg at noen barn kan like å lese i den alene når de er store nok til det.

Det er også nok andakter til å dekke et helt semester i barnekoret eller klubben i kirken. På den måten kan boka brukes når det skal være en liten andakt for flere.

PERLE PÅSKEN

En av vårens nyheter er en perlebok full av oppskrifter på figurer og hendelser i påskefortellingen. Albert (10) har testet for oss!

● **DET ER GØY Å PERLE! MED PERLEBOKA ER DET LETT Å SE HVOR DE FORSKJELLIGE PERLENE SKAL VÆRE.**

Albert (10)

● **JEG PERLER NÅR JEG SKAL KOBLE AV.
ETTER SKOLEN ELLER ETTER TRENING.**

Albert (10)

PALMER, SOMMERFUGLER, engler, esler og mennesker fra påskefortellingen – i den nye *Påskeperleboka* får barna inspirasjon til å perle bibelhistoriene. Her kan det perles fram scener og symboler fra palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag og første påskedag. Figurene er utformet slik at de kan stå, og er fine som pynt i påsken.

Silje Ljosland Vaksvik er rådgiver på IKO. Hun er utdannet innen pedagogikk og har jobbet flere år med barne- og ungdomsarbeid i kirke og organisasjon. Hun har utarbeidet mønstre og oppskrifter og tatt gode bilder, slik at det er lett å sette i gang.

Boka er testet både av voksne og barn. Albert (10) fra Ski har mye erfaring med perling og kastet seg over *Påskeperleboka*.

Tekst og foto: Silje L. Vaksvik

Pris: 129,-

AKTUELLE BØKER

Påskekalender

Etter samme idé som adventstidens lukekalendere, lager IKO-Forlaget påskekalendere. Kalenderne fungerer som en slags påskevandring hvor man får fortalt en bit av påskens fortelling hver dag. Kalenderen har ni luker og tar for seg hele påskeuken fra palmesøndag til 2. påskedag. På langfredag er det tre luker å åpne.

Kalenderen kan stå på et bord og på baksiden står tekst og noter til salmen «Påskemorgen slukker sorgen». I år er tegningene laget av Magnus Værness, og tekstene hentet fra Johannesevangeliet og gjenfortalt av Ingunn Aadland.

Mange menigheter har de siste årene sendt kalenderen som en påskehilsen til barna i menigheten. Det er en god idé; den veier lite og er lett å frakte med på påskeferie. Den finnes både i nynorsk- og bokmålsversjon.

*Tekst: Ingunn Aadland
Tegninger: Magnus Værness
Pris: 129,-*

*Tekst: Helene Horsfjord
Tegninger: Morten N. Pedersen
Pris: 249,-*

Krølle gjemmer seg i kirken

Krølle er sauen som har blitt maskot for Dåpsklubben Tripp Trapp. I den vesle nye boka er Krølle i kirken, men vi finner ham ikke noe sted. Og nå skal jo gudstjenesten starte! Har han gjemt seg blant salmebøkene? Vi leter og titter bak lukene og lærer mye om hva de forskjellige tingene i kirkerommet heter. Til slutt finner vi heldigvis Krølle, og gudstjenesten kan begynne.

Boken er laget i kartong og er lett å holde i for små hender. Selv om det er tatt i bruk et enkelt konsept, er boka innholdsrik for de små, med forskjellige dyr og dyrelyder, elementer fra kirkerommet og ulike preposisjoner.

Er.

Hva føler du?

De uttrykksfulle dyrebildene er en skattkiste av følelser der også de aller minste barna vil oppdage, gjenkjenne, navngi og skille følelser.

Boka kommer med en oppfordring om å være til stede – i øyeblikket, i seg selv og i verden.

Kathrin Schärer er en sveitsisk illustratør og forfatter. Hun har mottatt flere priser for sine bøker og har blant annet fått oppmerksomhet for sitt samarbeid med forfatteren Lorenz Pauli (Slemte, IKO-Forlaget, 2023).

Tekst og Tegninger: Kathrin Schärer
Pris: 249,-

Hvem har skapt alle blomstene?

Puslespill

Alle som har satt sine bein på søndagsskolen, kjenner sangen Hvem har skapt alle blomstene? Nå kan barna pusle mens de synger sangen. Finn blomstene, fuglene og stjernene – og kanskje kan barna lage egne nye vers med ting de ser på bildet? Hva med fisker, sauer, hund eller sommerfugler?

Det er Trygve Skogrand som har tegnet sangen. Puslespillet har 8 brikker og er beregnet på de minste barna.

Tegning: Trygve Skogrand
Pris: 129,-

Xander.

Lys våken

Runar Bang sine bøker er godt kjent for ansatte i kirkene, eller barn som har fått for eksempel 6-års bok i gave. Serien *Tre i et tre*, har vært svært populær i over 20 år – og er det fortsatt.

Men i fjor dukket det opp en ny person i Runar Bang sitt litterære univers. Gutten Xander er nå hovedperson i to nye bøker: *Xander. Aksjon dyrevenn* (2022) og *Xander. Lys våken* (2023). Forfatteren er opptatt av å fortelle bibelhistoriene i bøkene sine, og kombinerer det på en fin måte med morsomme og spennende historier fulle av fargerike personer og fantastiske hendelser. Dette kjennetegner både *Tre i et tre*-serien og de nye Xander-bøkene.

I den nye boken har Xander fått en splitter ny sykkel og er klar for å vinne sykkelløpet på skolen. Men klassens bølge, Mega-Magnus ødelegger den. Kan naboen, Frans, fikse sykkelen? *Xander. Lys våken* er en bok om å se på hverandre med kjærlighet og om hva det vil si å gi noen en ekstra sjanse.

*- Dette er en fantastisk aldersgruppe å skrive for!
De har så lett for å leve seg inn i fortellingene, og elsker å le og ha det gøy.*

Runar Bang

Tekst: Runar Bang
Tegninger: Magnus Værness
Pris: 249,-

FLERE UBESVARTE SPØRSMÅL FOR BARNEHAGENE

Arbeidet fortsetter for de idelle barnehagene som sliter økonomiske etter nye krav i barnehageloven.

TEKST: Asbjørn Håkonseth
FOTO: istock.com

Nettverk for kristne barnehager: Asbjørn G. Hakonseth er rådgiver på IKO - Kirkelig pedagogisk senter og ansvarlig for IKOs barnehagekontor.

MANGE AV BARNEHAGENE i IKOs nettverk for kristne livssynsbarnehager har hatt store utfordringer med å tilpasse seg endringer i barnehage-loven. Endringene, som gjelder fra 1. januar 2023 handler blant annet om at barnehager må være selvstendige rettssubjekter. Det kan ikke drives annen virksomhet i samme rettssubjekt, for eksempel menighetsarbeid. Barnehager kan nå kun ta opp lån i finansinstitusjoner, og kan derfor ikke ta opp interne lån innenfor eierorganisasjonen.

For de barnehagene som har måttet opprette eget rettssubjekt, er det overføring av pensjonsavtaler som har vært et av de vanskeligste punktene. På grunn av de store utfordringene med pensjon, har kunnskapsminister Tonje Brenna varslet at barnehager som er direkte underlagt sokn i Den norske kirke skal få unntak. Flere ideelle aktører presser nå på for å utvide unntaksbestemmelsene.

– Det varslede unntaket er altfor snevert. Nå bør regjeringen sørge for å benytte muligheten til å anerkjenne de ideelle barnehagenes problemer med å tilpasse seg lovendringene, og gi bredere unntak, sier Asbjørn G. Hakonseth.

Han er rådgiver på IKO og ansvarlig for IKOs barnehagekontor, nettverket med 123 menighets- og organisasjonsbarnehager med særlig kristent for-

mål. De aller fleste av disse er ideelle virksomheter, som vil si at virksomhetene ikke kan ta ut utbytte. Regjeringen har lovet i sin politiske plattform at vilkårene for ideelle barnehager skal bli bedre, men politikken som føres, forsterker utfordringene, ifølge Hakonseth.

– Problemene for de ideelle barnehagene er større enn bare pensjonsspørsmålet, sier Hakonseth, og viser til andre menighets- og organisasjonsbarnehager som strever med uløste spørsmål knyttet til eiendom, mva-refusjon, skattefritak for ideelle virksomheter, eksterne administrasjonsavdelinger, med mer.

KA – arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter har gjort en intens innsats for å vise konsekvensene for pensjonsavtaler i menighetsbarnehagene. Direktør på IKO, Anne Birgitta Langmoen Kvelland, lover at IKO skal fortsette å heie på alle som løfter fram de ideelle barnehagenes kår for politikerne.

– Vi skal også fortsette å delta i høringer og andre arenaer for å ivareta alle ideelle barnehager, sier Kvelland.

Fornøyde foreldre

I FEBRUAR OFFENTLIGGJORDE Utdanningsdirektoratet resultatet i foreldreundersøkelsen for barnehager for 2022. Tallene viser at kristne livssynsbarnehager i IKOs barnehagenettverk har gjennomsnittlig høyere foreldretilfredshet enn gjennomsnittet av andre barnehager. Foreldrene i IKO-barnehagene er også langt mer fornøyde med bemanningstettheten enn foreldrene i andre barnehager.

Ett av funnene til Utdanningsdirektoratet er at foreldre i private barnehager har høyere tilfredshet enn foreldre i kommunale barnehager. IKOs funn er at resultatene i de kristne livssynsbarnehagene er enda høyere enn gjennomsnittet blant alle private.

SAMARBEID, KREATIVITET OG HISTORIE PÅ IKO

Astrid Paulsen ser tilbake på gode samarbeid og verdifulle prosjekter når hun nå gir seg som forlagsredaktør på IKO etter mer enn 40 år i IKO-staben.

TEKST: Kåre Stige

FOTO: Annbjørg Dalland

ASTRID PAULSEN TAKKER for seg etter over 40 år i trofast tjeneste for IKO. Hun ble ansatt som bibliotekar, og jobbet også i mange år med IKO-nytt og fagtidsskriftet Prismet.

På slutten av 90-tallet var hun IKOs representant i redaksjonen for Barnesalmeboka, som vi ga ut sammen med Verbum forlag. I 2004 ble hun ansatt som forlagsredaktør, og har siden det vært redak-

tør på nesten 200 utgivelser! Det har i alt vært ni ulike direktører siden Astrid startet på IKO.

- Hvorfor ble det så mange år på IKO, Astrid?

- **IKO HAR ALLTID VÆRT** et sted hvor jeg har fått arbeide med mange faglig dyktige og hyggelige folk, både kollegene på huset og medarbeidere utenfor - forfattere og oversettere, formgivere,

Noen av utgivelsene Astrid husker best:

Påskeegg (1997): Om bakgrunnen for at egg er blitt så viktig i våre påsketradisjoner, og den viser hvordan vi selv kan dekorere egg på ulike måter.

Barnesalmeboka (1999): En stor samling barnesalmer. Et samarbeidsprosjekt med utgangspunkt i Dåsopplæringsplanen fra 1991. Samarbeid mellom IKO, Verbum og Kirkerådet.

Syng håp! (2005): En sangbok med 100 sanger og flere bønner fra 51 ulike land. De fleste utgitt for første gang i Norge. Boka har noter, besifring og korsatser.

Halleluja (2009): En flott historie som tar oss med til Händels London. Boka kom sammen med CD-en Halleluja, Händel for små og store.

illustratører og mange andre. Så jeg har blitt – i likhet med flere kolleger. Så har IKO et oppdrag – å arbeide for at barn og unge kan få tro på livet og i livet, noe som er viktig i en tid med stadige forandringer.

– Er det noen prosjekt som du husker ekstra godt?

– Fra de tidligere årene tenker jeg særlig på samarbeidet med Julie Waaler Eckhoff om hennes høytids- og formingsbøker. Jeg fikk være med på å utvikle og prøve ut ideer til dem og ikke minst bidra til boka *Påskeegg* som kom i 1997.

DE SOM KJENNER ASTRID vet at hun har god kunnskap om og stor glede av litteratur, musikk og kunst. Dette har hun dratt nytte av i arbeidet med de nesten 200 utgivelsene hun har vært redaktør for.

– Hvilke utgivelser er du mest glad for å ha arbeidet med?

– Det er så mange! *Kirkebøkene* for 2-, 4- og 6-åringer var store prosjekter. *Syng håp!* ga oss tilgang til sanger fra kirker i hele verden. Det er flott at en del av sangene, f.eks. *Solbarn, jordbarn*, er kommet inn i Salmeboka. Bjørn Sortlands *Halleluja* om Händels «Messias», med vakre illustrasjoner av Marvin Halleraker og tilhørende Händel-CD var det en stor opplevelse å arbeide med.

Astrid mottok i 2018 Medaljen for lang og tro tjeneste her på IKO. Medaljen gis til særlig fortjente arbeidstakere med minst 30 års ansettelse hos samme arbeidsgiver.

– Ellers har noe av det fineste vært samarbeid over tid med dyktige illustratører og formgivere, særlig fordi den illustrerte barneboka står mitt hjerte så nær.

– Så har jeg hatt stor glede av å oversette bøker, særlig fra tysk. Det er en overvekt av oversettelser fra engelsk og amerikansk til norsk, og det er flott at IKO-Forlaget går imot denne trenden og jevnlig utgir barne- og ungdomsbøker fra tyske og franske forlag. Det bidrar til variasjon litterært og billedlig, sier pensjonisten.

Bo blir til overs (2010):
En fin hverdagsfortelling om Bo som gleder seg til å leke med de andre i barnehagen, men så har ingen plass til ham. Hvordan skal dette gå?

Min kirkebok 4 (2014):
En variert og mangfoldig kirkebok som tar utgangspunkt i fireåringens hverdag. Sanger og besifring. Finnes på bokmål, nynorsk og nord-samisk.

Mine beste kveldsbønner (2021):
En samling bønner en kan syngre eller be sammen når dagen er slutt og barnet skal legge seg. Både velkjente og nyere tekster.

Er. Hva føler du? (2023):
En bok for små og store som illustrerer ulike følelser i uttrykksfulle, flotte bilder. Boka handler om følelsen av å være til stede.

TROSOPPLÆRINGSKONFERANSEN 18. OKTOBER 2023

Trosopplæringskonferansen er årets viktigste møteplass for oss som jobber med barn og unge i kirken. Dette er arenaen for erfaringsdeling og inspirasjon for kollegafellesskapet vårt fra hele landet.

I ÅR HANDLER Trosopplæringskonferansen om håp og om det å skape rom for tro.

HÅP: Barn og unge trenger håp – for dette livet og for evigheten.

ROM FOR TRO: Troen på Jesus trenger rom. Rom for åpne samtaler om tro, tvil og håp, og rom for fellsskap. Rom for å la Den hellige ånd få virke i oss og gjennom oss. Hvordan tar vi barn og unge med inn i dette?

Konferansen arrangeres årlig av IKO – Kirkelig pedagogisk senter. I 2023 arrangeres konferansen i samarbeid med KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter, Kirkens Nødhjelp og Søndagsskolen Norge.

Følg med for mer informasjon om konferansen på nettsidene trosopplæringskonferansen.no. Der finner du informasjon om program og seminar når det er klart.

PRISMET

Vol 73 Nr 4 (2022) Røynda og språket

Dette åpne nummeret inneholder forskningsartikler om kjerneelementene i den nye læreplanen, om døden som tema i religionsundervisningen og om skjermbruk i barnehagen.

I tillegg til tre forskningsartikler inneholder nummeret en refleksjonsartikkel om treenighetens plass i konfirmandundervisningen og bokmelding av *Fordommer i skolen: Gruppekonstruksjoner, utenforskap og inkludering* og *Det er her det skjer! Møter med etikk, religion og filosofi i barnehagen*.

Nummeret har to redaktører: Ingunn Aadland og Cathinka Dahl Hambro.

LES
PRISMET GRATIS
PÅ NETT!

TIL ETTERTANKE

Hvorfor feirer vi påske?

På vei hjem fra vinterferie spør min yngste datter Jane, storesøster Anna:

- Hvorfor feirer vi påske?
- Fordi Jesus døde på et kors, svarer Anna.
- Så vi feirer påske fordi Jesus ble med i Røde Kors?, spør Jane.

Vi voksne lo godt av samtalen i baksetet, men kanskje er det ikke så rart at Jane tolket storesøster Annas utsagn slik hun gjorde. Påskehistorien er utrolig å tenke på, for både barn og voksne. Hvordan kunne Jesus dø på korset, men stå opp igjen 1. påskedag? Og hva betyr det for oss?

Historiene gir rom for undring og refleksjon. Vi hadde i hvert fall en fin og interessant samtale med barna hjem fra vinterferie.

Og kanskje ville Jesus blitt med i Røde Kors hvis han kom tilbake i dag? Han ville nok hjulpet ensomme og syke. Slik Jesus også gjorde for over 2000 år siden. God påske!

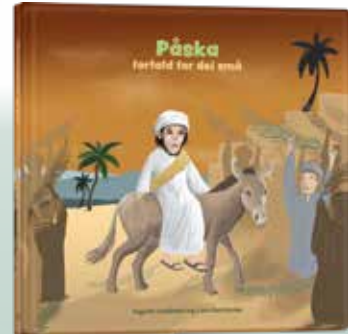
Teksten er skrevet av Kristine Ræd Brun, advokat i KS (Kommunesektorens organisasjon) og styremedlem i IKO.

PÅSKE MED BARNA

NYHET

Påskeperleboka

Påska fortald for dei små

NYHET

Påskekalendar

Reisen til Jerusalem

Påske. Fortellinger
for de minste

iko
FORLAGET

Finn bøker om påske på iko.no eller i din lokale bokhandel